

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**11 Haziran 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Haziran 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Akrep Türlerinin Doğadan Yakalanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik
- Ulaştırma ve Haberleşme Şûrası Yönetmeliği
- Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Bartın Üniversitesi Özel Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Dicle Üniversitesi Taşınmazları İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ufuk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

TEBLİĞ

- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2020/5)

Tarımın ‘Silikon Vadisi’ İzmir’de kurulacak

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Menemen Çiftliği’nde tarım teknoparkı oluşturma çalışmalarında sona gelindiğini söyleyen İTB Başkanı Işınsu Kestelli, “Bu çiftlik Türk tarımının Silikon Vadisi olacak. Tarımla teknolojiyi birleştiren tüm girişimlerin çekim merkezi haline gelecek” dedi.

İzmir Ticaret Borsası (İTB) Başkanı Işınsu Kestelli, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Menemen Çiftliği’nde tarım teknoparkı oluşturma çalışmalarında sona gelindiğini söyledi. Bölgede tarımsal eğitim merkezi, tarım-teknoloji uygulama merkezi, sürekli eğitim merkezi, ileri teknoloji uygulamaları yapan akıllı çiftlik formatında bir örnek modelin hayata geçirilmesi için yatırımcı ve sponsorlarla görüşmelere devam ettiklerini kaydeden Kestelli, “Bu proje ile tarımı sadece köylü yapar anlayışını değiştireceğiz” dedi.

Ekonomi Muhabirleri Derneği (EMD) İzmir Şubesi’nin video konferans toplantısının konuğu olan Kestelli, tarımın geleceğini planlamaya devam ettiklerini, İzmir’e yeni projeler kazandırmak için çalıştıklarını belirtti. Pandemi sürecinde tüm motivasyonlarını ‘Borsa Akademi’ altyapısını oluşturma ve müfredat içeriğini zenginleştirmeye verdiklerini kaydeden Kestelli, şunları söyledi: “Günümüz rekabet ortamında eğitim farklılaşmanın temeli. Bizler de Borsa Akademi çatısı altında verilecek eğitimler için kapsamlı bir içerik oluşturma amacıyla var gücümüzle

alışıyoruz. Borsa Akademisi, İzmir’de tarım, gıda ve gastronomi alanında eğitim, uygulama ve paylaşım merkezi haline gelecek.”

Sanayicilere, 'projeje yatırımcı olun' daveti

Türkiye’nin pek çok noktasında halen babadan dededen kalan yöntemlerle tarım yapıldığını vurgulayan Kestelli, çiftçilerin yeni teknolojilere yatırım yapacak kaynak bulamadığını dikkat çekti. Kestelli şöyle devam etti: “Ege Üniversitesi Ziraat Fakóltesi Menemen iftlięi’ni bölgenin tarım-teknoloji uygulama merkezi, sürekli eğitim merkezi, ileri teknoloji uygulamaları yapan akıllı çiftlik formatında bir örnek modele dönüştürmeyi hedefliyoruz. Bunu sağlamak üzere, İzmir Kalkınma Ajansı Fizibilite Destek Programları kapsamında sağladığımız destekle çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Ege Üniversitesi Ziraat Fakóltesi Menemen iftlięi, bir tarım teknoparkı, Türk tarımının Silikon Vadisi olacak. Tarımla teknolojiyi birleştiren tüm girişimlerin çekim merkezi haline gelecek.” Bugünün gerçeğinin tarım ve hayvancılığa yatırım olduğuna dikkat çeken Kestelli, hızla tarıma yönelen sanayicileri de bu projeye yatırımcı olmaya, ortak olmaya davet etti.

“Pandemi, gıdaya ihtiyacı fark ettirdi”

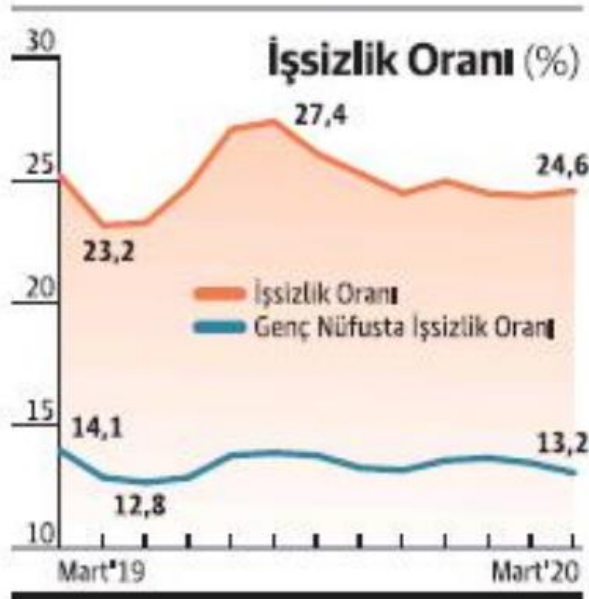
Pandeminin dünyada gıdaya olan ihtiyacın herkes tarafından fark edilmesini sağladığını ifade eden Işınsu Kestelli, “Tarım ve gıda sektörleri hayatın devamının temel taşları. Otomobil üretmeyi durdurabilirsiniz. Belli bir süre sonra kaldığınız yerden devam edersiniz. Ama tohumun toprakla buluşmasını erteleyemezsiniz” dedi. Kestelli, İTB’nin bugüne kadar İzmir’e ait geleneksel ürünler üzüm, incir, pamuk ve son olarak Urla Sakız Enginarı’na coğrafi işaret aldığını, benzer ürünlerle ilgili coğrafi işaret çalışmalarının devam ettiğini söyledi. Kestelli ayrıca, bölgede yetişen tarımsal ürünlerle ilgili gelişmeleri yakından takip eden İTB uzmanlarının sahada topladığı verileri, ilgili kurumlarla paylaşarak üyelerinin pandemi sürecini en az hasarla atlatalmaları konusunda sürekli iletişim halinde kaldıklarını dile getirdi.

İşsizlik %13,2'ye indi

İşsizlik oranı, mart döneminde geçen yıla göre 0,9 puan düşüşle yüzde 13,2'ye geriledi. Aynı dönemde tarım dışı işsizlik oranı da 1,1 puan azalışla yüzde 15'e düştü. İşsizlik oranının azalmasında, işgücüne katılımın düşmesi etkili oldu. İşgücüne katılım oranı, yüzde 48,47'le Ocak-2014'ten bu yana en düşük seviyesine indi. Koronavirüs salgınında Türkiye'de ilk vakanın görüldüğü mart ayını kapsayan dönemde işsizlik oranı yüzde 13.2 ile geçen yılın aynı dönemine göre 0.9 puan düştü. İşsizlik oranındaki düşüşte işgücüne katılımdaki tarihi düşük seviyelere gelinmesi etkili oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre şubat, mart, nisan aylarını kapsayan mart döneminde çalışabilir nüfus 62 milyon 216 bin kişi olurken, işgücü sadece 30 milyon 104 bin kişi olarak gerçekleşti. Geçen yılın mart dönemine göre çalışabilir nüfus 1 milyon 39 bin arttı ama işgücü yani çalışmak isteyen nüfus 2 milyon 234 bin kişi azaldı. İşgücü ve istihdam azalınca işsizlik oranı da geriledi.

İstihdam oranı 8 yılın dibinde

Analistler koronavirüs pandemisi nedeniyle devreye alınan kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamaları nedeniyle TÜİK verilerinde tam olarak istihdam ve işsizlikteki durumu yansıtmayacağı görüşünde. TÜİK verilerine göre işsiz sayısı mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 573 bin kişi azaldı ve 3 milyon 971 bine geriledi. İşgücü geçen yıla göre 2 milyon 235 bin kişi düştü ve 30 milyon 104 bine geriledi. İstihdam edilenlerin sayısı da geçen yıla göre 1 milyon 662 bin kişi azalarak 26 milyon 133 bin kişiye indi. İşgücüne katılma oranı yüzde 48,4'e inerek Ocak 2014'ten beri görülen en düşük seviyesini gördü. İşgücüne katılma oranı 4.48 puan düştü. İstihdam oranı ise yüzde 42 ile Mart 2012'den sonra en düşük seviyeye inmiş oldu.

Ümidini kaybedenlerin sayısı zirvede

Tüm bunlara karşın işgücü dışında kalanların sayısında ise bir yılda 3 milyon 274 bin kişilik artış yaşandı. Ve 32 milyon 112 bin kişi işgücü dışında. Çalışabilir nüfusun yüzde 51,6'sı yani yarısından fazlası işgücü dışında kaldı. Bunun en büyük nedeni ise iş bulma sürelerinin artması ve iş arayanların ümidini kaybetmesi oldu. İş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı geçen yıla göre 1 milyon 459 bin kişilik artışla 3 milyon 728 bine çıktı. İş bulma ümidi olmayanların sayısındaki artış 611 bin kişi ve 1 milyon 174 bin kişinin artık ümidi yok. Ümidini kaybedenler kişi sayısı da tarihinin en yüksek seviyesinde bulunuyor.

Kıdem tazminatı için üçlü zirve

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, üzerinde çalışıldığını açıkladığı "Tamamlayıcı Sigorta" sistemine ilişkin olarak taraflar yeniden bir araya geldiler. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Aile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile TOBB ve işçi konfederasyonları başkanlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantının, sosyal tarafların çalışmaya ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla düzenlendiği öğrenildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 2022'de hayata geçirilmek üzere "Tamamlayıcı Sigorta" sistemi üzerinde çalışıldığını açıklamasının ardından dün ilgili bakanlıklar, işçi ve işveren temsilcileri bir araya geldi. Kıdemin Emeklilik Fonu'na dönüştürülmesi masada tartışılırken taraflar konunun salgın ortamında gündeme gelmesinden rahatsız olduklarını dile getirdiler.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2022'de hayata geçirilmek üzere "Tamamlayıcı Sigorta" sistemi üzerinde çalışıldığını açıklamasının ardından, üzerinde çalışılan düzenlemenin ayrıntıları tekrar gündeme geldi. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve Aile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile TÜRKİŞ, HAK-İŞ, TİSK ve TOBB başkanlarının katılımıyla bir toplantı yapıldı. Böylece Bakanlıklar tarafından yapılan çalışmaya yönelik ilk görüşme gerçekleşmiş oldu. Toplantının sosyal tarafların görüşlerinin alınması amacıyla yapıldığı öğrenildi. Öte yandan, daha önce Bakan Zehra Zümrüt Selçuk'un, sosyal taraflarla ayrı ayrı görüştüğü ve sadece bilgi olarak düzenlemenin temel unsurlarını verdiği de öğrenildi.

Zamanlama endişe yarattı

DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre işçi ve işveren kanadından başkanlar, düzenlemenin bu ortamda gündeme gelmesine sıcak bakmadıkları yönünde ifadelerde bulundu. Bütün kuruluşların daha önce kamuoyuna açıkladıkları pozisyonları tekrarladıkları ancak ne işçi, ne de işveren kanadından düzenlemenin hayata geçirilmesi yönünde güçlü bir söylem olmadığı, salgın kaynaklı ekonomik sıkıntıların yaşandığı ortamın zorluğunun vurgulandığı öğrenildi.

Tamamlayıcı sigorta

Üzerinde çalışılan "Tamamlayıcı sigorta" ya da "zorunlu mesleki sigorta" literatürde "ikinci sütun emeklilik" olarak adlandırılıyor. Tamamlayıcı sigorta, önceki gün Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanmış, Yeni Ekonomi Programında da paragraf olarak yer almıştı.

Tamamlayıcı sigorta sisteminde her çalışan için zorunlu olarak bir emeklilik sigortası hesabı açılması gerekiyor. Bu hesap işçi nerede çalışırsa çalışsın primlerin yatırılacağı bir sigorta hesabı olarak işliyor. Primlerin işveren tarafından ödenmesi ve kamunun da teşvik vermesi yönünde hazırlık yapıldığı bildirilmişti. Hazine'deki ilk tasarlarda düşük de olsa işçi primi de yer alıyordu ancak bu konuda kesin bir bilgi bulunmuyor.

Mevcut çalışanların durumu

Tamamlayıcı sigortanın sosyal sigortadan farkları, sağlık giderleriyle ilişkilendirilmemesi, emeklilerin gelecekte alacağı maaşının sadece birikimle ilişkilendirilmesi, kısa vadeli sigorta kolları bulunmaması olarak sıralanıyor. Ayrıca, fon, herhangi bir özel yatırım fonu gibi, şirketlere hissedar olmak dahil, finansal piyasalarda ve diğer piyasalarda çok çeşitli araçlarla nemalandırılabilir.

Türkiye için geçiş döneminde, belirli bir tarihten itibaren kıdem tazminatının kaldırılarak o tarihten sonra işe girenlerin bu sisteme dahil olması önerilmişti. Mevcut çalışanlar için yine emekliliğine kısa süre kalanlar hiçbir şekilde bu sisteme dahil edilmeyecek. Halen çalışan ancak emekliliğine yeterli süre bulunanlar isterlerse işverenin de onayıyla fona dahil olabilecek. Bunun için kamunun bireysel katkı dahil bir dizi özendirici uygulama yapabileceği belirtildi.

Daha önce yapılan çalışmalarda, fona dahil olan işçilerin ölüm ve sakatlık hali dışında fondan ilk çekişini 10 yıl sonra yapabilmesi öngörülmüştü. Tamamlayıcı sigortada katılımcıları dönem sonunda toplu para ya da maaş seçeneğini tercih edebilecek. Maaş seçeneği bireysel emeklilik sisteminde bulunmuyor.

Fon sistemine eleştiri

Fon sistemine yönelik olarak sosyal tarafların çeşitli endişeleri bulunuyor. Bunların başında, mevcut bir yıllık çalışmaya bir maaş ücreti sağlayacak prim oranının yüzde 8,33 gibi yüksek bir seviye olması geliyor. İşveren kesimi iş değişikliklerin hızlanmasının da endişe kaynağı olduğunu belirtiyor.

Mevcut çalışanların sisteme dahil edilmesi halinde birikmiş tutarların fonda karşılığı oluşacak şekilde aktarılması için ilave kaynak gerekirken bunun işçinin hak kaybı olmadan nasıl yapılacağına dair formül üretilmesi gerekiyor.

Doğalgazda talep şoku yolda

Uluslararası Enerji Ajansı'na göre yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının vurduğu doğalgaz piyasaları bugüne kadarki en büyük talep düşüşünü yaşayacak.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA), COVID-19 salgınının küresel doğalgaz piyasalarına etkisini inceleyen raporuna göre, doğalgaz piyasaları şimdiye kadarki en büyük talep şokunu yaşayacak. Raporda hem virüs hem de ılıman geçen kış mevsiminin etkisiyle küresel doğalgaz talebinin 2020'de bir önceki yıla göre yüzde 4'e varan oranda, yani 150 milyar metreküp düşeceği öngörüldü. Eğer bu öngörüler gerçekleşirse talepteki düşüş 2008 mali krizinden sonra yaşanan talep düşüşünün iki katı olarak kayıtlara geçecek. Rapora göre doğalgaz talebinde yaşanacak düşüşten doğalgaz tüketilen tüm bölgeler etkilenecek. Tüketimdeki azalmanın yüzde 75'i Avrupa, Kuzey Amerika, Asya ve Avrasya'daki ana gaz pazarlarında yaşanacak. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), COVID-19 salgınının küresel doğalgaz piyasalarına etkisini de inceleyen bir rapor yayınladı. Rapora göre, 2020 yılında Covid-19 salgınının vurduğu doğalgaz piyasaları şimdiye kadarki en büyük talep şokunu yaşayacak. Ayrıca ılıman geçen kış mevsiminin de etkisiyle küresel doğalgaz talebinin 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4'e varan oranda, yani 150 milyar metreküp düşmesi bekleniyor. Bu talep düşüşü ise 2008 mali krizinden sonra yaşanan talep düşüşünün iki katı.

Dörtte üçü ana gaz pazarlarında

IEA Raporu'nda göre doğalgaz talebinde yaşanacak düşüşten doğalgaz tüketilen tüm bölgeler etkilenecek. Tüketimdeki azalmanın yüzde 75'i ise Avrupa, Kuzey Amerika, Asya ve Avrasya'daki ana gaz pazarlarında yaşanacak.

Elektrik üretiminde gaz payı dip

IEA Doğalgaz Raporu'nda sektörel bazda doğalgaz talep azalmasının en fazla etkileyeceği sektör elektrik üretimi olarak gösteriliyor. Buna göre talep düşüşünün yarısı elektrik üretiminde yaşanacak. Elektrik üretim sektörünü konut ve ticaret sektörü ile sanayi sektörü izleyecek.

2021'de kademeli toparlanma

IEA, doğalgaz talebinin 2021'de kademeli olarak toparlanmasını bekliyor. Ancak orta vadede yüksek belirsizlik nedeniyle, Covid 19 krizinin doğalgaz piyasaları üzerinde daha uzun süreli etkileri olacağını tahmin ediyor. 2020 büyüme krizinin yansımaları, 2025 yılına kadar yıllık 75 milyar metreküplük yıllık talep kaybına yol açacak. Bu da 2025'te küresel talep artışını 2019'daki yıllık küresel talep artışı ile aynı miktarda kalması anlamına geliyor.

IEA doğalgaz raporda göre küresel gaz ticaretindeki büyümenin lokomotifi olarak gösterilen sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) piyasasını bekleyen riskler de var. Raporda, LNG ihracat kapasitesini artıracak yeni yatırımların, beklenen arz büyümesinden fazla olması nedeniyle LNG piyasasının kapasite fazlası riskiyle karşı karşıya olduğu belirtiliyor.

Türkiye ikinci dalga olursa %8,1 daralabilir

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Türkiye'nin 2020'de COVID-19 salgınında ikinci dalga olmazsa yüzde 4.8, ikinci dalga olursa yüzde 8.1 daralmasını öngörüyor. Kuruluş dün güncellediği ekonomik projeksiyonlarında 2021'de Türkiye'nin yüzde 4,3 büyüyeceğini, ikinci dalga olması halinde ise sadece yüzde 2 büyüyebileceğini beklediğini açıkladı. Dünya ekonomisi için öngörü yüzde 6 daralma, ikinci dalga durumunda yüzde 7,6'ya ulaşabilir. Çin için bu yıl yüzde 2,6 daralma öngörülürken, ikinci dalga durumunda yüzde 3,7; Euro Bölgesi için bu yıl yüzde 9,1 daralma. İkinci dalga durumunda 11,5; Birleşik Krallık için bu yıl yüzde 11,5, ikinci dalga olursa yüzde 14 daralma öngörüldü.

OECD ekonomisti Isabell Koske dün verdiği bir demeçte Almanya'nın olası bir iflas dalgası durumunda bankalarının yeterli sermayesi olmasını sağlaması gerektiğini söyledi ve "Almanya özel sektörü çok ağır bir oranda banka kredileriyle finanse ediliyor. Bankalar iflaslar olması durumunda daha büyük bir risk altında" dedi. Gelişmelere paralel 30 yıllık Alman tahvillerine talep sert yükseldi ve getiriler yüzde 16'nın üzerinde düşüşle 0,150'ye kadar geriledi. DZ Bank'tan Rene Albrecht bu durumu "Birçok insan piyasadaki iyimserliğe güvenmiyor" diye yorumladı ve tahvil getirilerinin tekrar düşebileceği konusunda uyardı.

Bakan Albayrak başkanlığında "İstihdam Kalkanı" toplantısı yapıldı

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilen "İstihdam Kalkanı" paketiyle ilgili toplantıda, işçi ve işveren temsilcilerinin görüş ve önerileri alınırken, yapılmak istenen çalışmayla ilgili taraflara bilgi verildi.

10 Haziran 2020

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı "İstihdam Kalkanı" paketiyle ilgili Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ev sahipliğinde toplantı gerçekleştirildi.

Toplantıya, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un yanı sıra Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) ve HAK-İŞ temsilcileri katıldı.

3 saat süren toplantıda, İstihdam Kalkanı paketiyle ilgili çalışma hayatının tüm tarafları dinlendi.

İşçi ve işveren temsilcilerinin görüş ve önerileri alınırken, yapılmak istenen çalışmayla ilgili taraflara bilgi verildi.

Flaş... Flaş... Erdoğan'dan erken seçim açıklaması

11.06.2020 08:42

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, AK Parti MKYK toplantısında erken seçimle ilgili yaşanan tartışmalara ilk kez yanıt vererek, "Seçim ve siyasi parti yasalarının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne göre değiştirilmesi gerekiyor. Erken seçim yok. 2023'ü bekleyecekler" dedi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan AKP MKYK toplantısında yaptığı konuşmada seçim, kadına şiddet ve turizm konularını değerlendirdi. Erdoğan, kadına yönelik şiddet uygulayanların serbest bırakılmasını eleştirerek, İstanbul'da yaşanan bir olayı örnek gösterdi. Erdoğan, Türkiye'ye yabancı turist girişini sağlamak için Almanya Başbakanı ve Rusya Devlet Başkanı'yla yaptığı görüşmeleri de aktardı.

NİYE SEÇİM YAPALIM?

Hürriyet'ten Nuray Babacan'ın haberine göre; Erdoğan, önceki günkü MKYK toplantısında, siyaset gündemindeki önemli bazı konularda değerlendirmelerde bulundu. Erdoğan, erken seçim olacağıyla ilgili iddiaları anımsatarak şöyle dedi: **"Erken seçim filan yok. Niye seçim yapalım? Seçimler 2023 yılında yapılacak, bekleyecekler. Herkes ona göre önüne baksın. Erken seçimi konuşan bir tek muhalefet. Arka arkaya açıkladığımız paketler onları rahatsız etti. Şimdi yeni dönemde, seçim ve siyasi partiler yasalarının, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne göre değiştirilmesi gerekiyor. Bunun için bir komisyon kurduk. Onlar çalışmaları yapıp önümüze getirecek."**

Kısa süre içinde kurultayımızı yapacağız

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Eğer koşullar uygun olursa, daha ağır bir tablo önümüze çıkmazsa kısa süre içinde bir kurultay yapıp, sonlandıracağız yani yolumuza devam edeceğiz" dedi.

CHP Parti Meclisi (PM) Toplantısı, Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu başkanlığında video konferans yöntemiyle yapıldı. Sivil toplum örgütleriyle de video konferans yoluyla görüştiklerini hatırlatan Kılıçdaroğlu, şunları söyledi: "Bu süreçte belediyelerimiz gerçekten iyi bir sınav verdiler. Bütün belediyelerimiz, yani belde belediyelerimizden tutun büyükşehir belediyelerimize kadar, engellemeler yapıldı ama bütün bu engellemeleri belediye başkanlarımız dert yanmadan, 'elim kolum bağlandı bir iş yapamıyorum' demeden aştılar ve başarıyla görevlerini yerine getirdiler. Dolayısıyla ben Parti Meclisinin huzurunda bütün belediye başkanlarına gerçekten yürekten teşekkür ediyorum. Ellerinden gelen her türlü çabayı gösterdiler ve bundan sonra da göstermeye devam edecekler."

Kılıçdaroğlu, Genel Merkez olarak yaşanan pandemi sürecinin ekonomi, sosyal yaşam ve sağlıkta ortaya çıkardığı sorunlar ile bu sorunlara yönelik çözümlerini, MYK üyeleri, hekimler, sivil toplum kuruluşları ve

KOBİ'lerle değerlendirdiklerine işaret etti.

"Kaba kuvvet kullanılan bir sürece girdik"

Özgür Özel'e yönelik yapılan saldırıya da değinen Kılıçdaroğlu, "Şu bir gerçek, eleştiriye tahammül edemeyen, demokrasiyi içine sindiremeyen, eleştiriye karşı düşüncesini açıklamaktan aciz ama kaba kuvvet kullanarak rakibini susturmaya çalışan bir sürecin içine girdik. Acı ama gerçek. Dolayısıyla her arkadaşımın şunu bilmesini isterim. CHP'ye yönelik saldırılar, baskılar artacaktır ama onların da bilmesi gereken bir şey var; hangi baskı gelirse gelsin Cumhuriyet Halk Partisi'nin geri adım atacak gibi bir yapısı zaten yoktur. Biz inandığımız yolda kararlılıkla yolumuza devam edeceğiz" diye konuştu.

Faizler üç yıl sıfıra yakın kalacak

Fed yetkilileri ekonominin COVID-19 salgını nedeniyle resesyona girdiği şubat ayından bu yana ilk defa ekonomik tahminlerini açıkladı. Fed, büyüme beklentisini bu yıl için yüzde 6,5 daralma olarak revize etti.

10 Haziran 2020

ABD Merkez Bankası (Fed) yetkilileri ekonominin COVID-19 salgını nedeniyle resesyona girdiği şubat ayından bu yana ilk defa ekonomik tahminlerini açıkladı.

Halen birçok belirsizlik bulunmasına rağmen bir şey son derece açık: Öngörüler Fed'in büyük oranda pozitif Aralık projeksiyonlarından çok daha kötü.

Aralık öngörülerinde ABD'nin bu yıl yüzde 2 büyüyeceğini öngören Fed, büyüme beklentisini bu yıl için yüzde 6,5 daralma olarak revize etti. Fed ABD ekonomisinin 2021'de ise yüzde 5 büyüyeceğini, büyümenin 2022 yılında yüzde 3,5 olacağını öngördü.

Hazine tahvili alımlarını artırmaya devam edecek

Fed ayrıca Hazine tahvili alımlarını artırmaya devam edeceğini ve aylık 80 milyar dolarlık tahvil alımı, 40 milyar dolarlık ipoteğe dayalı menkul kıymet alımı hedeflediklerini belirtti.

Federal faiz oranları ise Aralık projeksiyonunda 2020 için yüzde 1,5'in üzerinde öngörürken, COVID-19 pandemisinin yarattığı ekonomik şokun ardından sıfıra indirmişti. Bankanın faizlerin 2022 yılı boyunca yüzde 0-0,25 oranında kalacağını, uzun vadeli faiz oranı hedefinin ise yüzde 2,5 olduğunu söyledi.

Beklenmedik şekilde Mayıs ayında %13.3 seviyesine gerileyen ABD işsizlik verisi Fed'in yeni öngörülerine göre bu yıl işsizlik yüzde 9,3 olacak. 2021'de ise işsizlik öngörülere göre yüzde 6,5'e, 2022'de yüzde 5,5'e, 2023'te ise yüzde 4,1'e inecek.

Çekirdek enflasyona ilişkin öngörüler ise Fed bu yıl için yüzde 1, 2021 için yüzde 1,5, 2022 için yüzde 1,7 olarak açıkladı. Manşet enflasyon için ise 2020 için yüzde 0,8; 2021 için yüzde 1,6, 2022 için yüzde 1,7 öngörüldü.

Her üç ayda bir, 17 Fed yetkilisinin her biri ABD'nin işsizlik, enflasyon, ekonomik büyüme ve faiz oranlarıyla ilgili çok yıllık bir tahminde bulunuyorlar ve bu projeksiyonlar özet halinde karar alma toplantısından sonra açıklanıyor. Ancak COVID-19'un yayılma hızı, yasaklar ve ekonomik etkileriyle ilgili belirsizlikler nedeniyle Fed mart ayında ekonomik projeksiyonlarını yayımlamamıştı.

Faizler üç yıl sıfıra yakın kalacak

Fed üretimde bu yıl ciddi bir düşüş yaşanacağını ve faizlerin önümüzdeki birkaç yıl boyunca sıfıra yakın kalacağını beklediklerini belirtti.

Bu projeksiyonlar aynı zamanda Fed'in dünyanın en büyük ekonomisinin salgının ekonomik etkilerini ne kadar hızlı şekilde üzerinden atacağına ve herhangi bir uzun vadeli zararın oluşup oluşmadığına yönelik görüşlerini de yansıtıyor.

Açıklamada şu ifadeler yer verildi:

Fed bu zorlu zamanlarda ABD ekonomisini desteklemek için tüm enstrümanlarını kullanmaya devam edecek, bu nedenle de maksimum istihdamı ve fiyat istikrarı hedeflerini destekleyecek politikalarına bağlı kalacak.

COVID-9 salgını ABD ve dünya genelinde ciddi bir insani ve ekonomik krize neden oluyor. Virüs ve kamu sağlığını korumak için alınan önlemler ekonomik faaliyetlerde keskin bir düşüşe ve istihdam kayıplarında ciddi bir artışa neden oldu. Zayıflayan talep ve ciddi oranda düşen petrol fiyatları tüketici fiyatları enflasyonunu aşağı çekiyor. Finansal koşullar, kısmen ekonomiyi desteklemek için alınan önlemlerle ve ABD hane halkları ve şirketlere kredi akışlarıyla birlikte iyileşti.

Karar sonrası dolar düştü altın yükseldi

Fed'in yazılı açıklaması sonrası euro/dolar paritesi TSİ 21:17 itibariyle 1,14 düzeyinin de üzerine çıktı. ABD'de endeksler karar sonrası yükseldi.

Karar öncesi düşen Dow Jones yüzde 0,30, S&P 500 yüzde 0,47 yükselirken, güne açılışlı başlayan Nasdaq ise yükselişini güçlendirdi ve karar sonrası yüzde 1,28 yukarıda işlem gördü.

Altın, faizlerin üç yıl boyunca sıfıra yakın kalacağı haberiyle TSİ 21:24'te yüzde 0,84 yükselişle 1736 doların üzerine çıktı.

Karar öncesi ABD tahvil getirilerinde yaşanan düşüş, Fed'in Hazine tahvili alımlarını artıracığı bilgisiyle düşük seyrine devam etti. 3 yıllıkta getiri yüzde 0,224'e gerilerken, 5 yıllıkta getiri yüzde 0,355'e, 10 yıllıkta getiri yüzde 0,771'e geriledi. 30 yıllık ABD tahvillerinde ise getiri yüzde 1,537 düzeyine geriledi.

Alaattin AKTAŞ

İşsizler hadi iyisiniz, meğer işsiz değilmişsiniz!

Korona yaradı yaradı! İşsiz sayımız son on altı ayın en düşük düzeyine indi, işsizlik oranımız azaldı.

Küçük bir ayrıntı, son bir yılda işgücüne dahil olmayanların sayısı 3.3 milyon kişi arttı.

Bu 3.3 milyon kişi çalışmak istese ve işgücüne dahil olsaydı işsizlik oranımız yüzde 22'yi bulacaktı.

Korona salgınından güçlenerek çıkmak böyle olsa gerek. Baksanıza korona etkisinin mutlaka görülmesi beklenen mart ayında işsiz sayımız artmadığı gibi azaldı. Çalışan sayısındaki azalmanın çok daha fazla olduğunu göz ardı edersek durum iyi!

İnsanın salgın biraz daha devam etse ya da yeni dalgalar yaşansa(!) diyesi geliyor.

TÜİK'in dün açıkladığı verilere göre mart ayındaki işsizlik oranı yüzde 13.2 oldu. İşsizlik geçen yılın aynı ayında yüzde 14.1, bu yıl şubat ayında ise yüzde 13.6 düzeyinde gerçekleşmişti.

Mart ayındaki işsizlik oranının korona etkisini tümüyle yansıtması beklenmemeli. Çünkü mart ayı verisi olarak açıklanan yüzde 13.2, üç ayın, yani şubat, mart ve nisanın ortalamasını gösteriyor. Koronanın etkisi de mart ayının ortasında başladığı için işgücü istatistiklerine yansıma en fazla bir buçuk ay için söz konusu.

Şubatta korona zaten yoktu, martta sınırlı bir etki gördük, nisanda ise bu olumsuzluğu tümüyle hissettik. Dolayısıyla mart ayı istihdam verisine koronanın mutlaka bir ölçüde yansımış olması gerekiyor.

Ama korkulan ölçüde yansımadı. Hatta istihdam gerilediği halde işsizlik oranı azaldı. Bu bir çelişki gibi görülebilir, ama ortada çelişki yok.

Şöyle bir örnek verelim:

Geçen yıl çalışma çağındaki nüfus 100 kişi olsun. Bu nüfusun 55'i işgücü piyasasına giriyor, 45'i ise çalışmak istemiyor. 55 kişinin 47'si çalışıyor, 8'i işsiz, yani işsizlik oranı yüzde 14.5.

Bu yıla geliyoruz, nüfus yine 100 kişi. Çalışmak isteyenlerin sayısı 47'ye düşmüş, artık 53 kişi çalışmak istemiyor. Geçen yıla göre 2 kişi iş bulmuş, işsiz sayısı artık 6. Buna göre işsizlik oranı yüzde 12.8.

İstihdam düşüyor, ama işsiz sayısı ve işsizlik oranı da düşüyor. Çünkü asıl düşüşler, asıl "incelik" başka yerde.

Çalışmak isteyenlerin sayısı aynı kalsa ama işi olanların sayısı azalsaydı bakın işsizlik nereye varıyordu...

İşgücüne dahil olmayanların işsizlik oranına etkisi

	Geçen yıl	Bu yıl	İki yılın harmanı
15 yaş üstü nüfus	100	100	100
İşgücü	55	47	55
İşgücüne dahil olmayanlar	45	53	45
İstihdam	47	41	41
İşsiz	8	6	14
İşsizlik oranı (%)	14,5	12,8	25,5

Son dönemde yaşanan da budur. İşgücüne dahil olmayanların sayısında artış var ve sonuçta çalışanlar azaldığı halde işsiz sayısı da işsizlik oranı da geriliyor.

Öyle ki işsiz sayısında 2018'in kasımından sonraki dönemin, yani on altı ayın en düşük düzeyine inildi.

Bu sayılar izaha muhtaç

TÜİK verilerine göre mart ayı itibarıyla son bir yılda 15 yaş üstü kurumsal olmayan nüfus, yani çalışma çağındaki nüfus 1 milyon 39 bin kişi arttı. Düzgün yürüyen bir piyasada işgücünün ve istihdamın da bu sayıya paralel bir artış göstermesi beklenir. Çalışma çağındaki nüfus artacaktır, onlar işgücü piyasasına girecek ve iş bulacaktır, böylece işsiz sayısı da fazla değişmeyecektir.

Ama normalde böyle olması gereken gidişat bizde bu yıl tümüyle değişti. Hem de ne değişme!

Son bir yılda 15 yaş üstü nüfus 1 milyon 39 bin kişi artmış ama çalışmak istemeyenlerin sayısında şaşırtıcı olmanın da ötesinde bir artış var. Son bir yılda tam 3 milyon 274 bin kişi çalışmak istemediğini beyan etmiş.

İşgücüne dahil olmayanlar bir yılda 3.3 milyon kişi artmış, yalnızca mart ayında şubata göre de 975 bin kişilik artış olmuş.

Hep diyoruz ya insanlar bir anda zengin mi oldu da çalışmak istemiyor! Ekonomide sorun üstüne sorun yaşanan bir dönemde insanların işgücü piyasasından çıkması mı normaldir, yoksa tam tersine çalışmak isteyenlerin sayısında artış olması mı?

İşgücü istatistikleri özeti (Mart itibarıyla-bin kişi)

	15 yaş üstü kurumsal olmayan nüfus				
	İşgücü			İşgücüne dahil olmayan	
		İstihdam	İşsiz		
Önceki yıla göre fark					
2015	891	692	370	322	199
2016	884	994	1.040	-46	-109
2017	1.141	1.115	496	619	26
2018	830	578	1.010	-432	251
2019	713	630	-704	1.334	83
2020	1.039	-2.235	-1.662	-573	3.274
Mart itibarıyla şubata göre fark					
2015	64	219	377	- 157	- 155
2016	60	336	537	- 201	- 275
2017	67	276	533	- 258	- 208
2018	49	189	333	- 144	- 140
2019	76	255	440	- 186	- 179
2020	97	- 878	- 620	- 257	975

İşgücüne dahil olmama nedeni (Mart ayları itibarıyla-bin kişi)

	Düzy	Yıllık fark		Aylık fark	
	2020	2020	2019	2020	2019
TOPLAM	31.137	3.274	83	975	-179
İş aramayıp çalışmaya hazır	3.207	1.459	54	521	-106
İş bulma umudu olmayan	1.107	611	-72	67	-58
Diğer(*)	2.100	848	126	454	-48
Mevsimlik çalışan	141	17	-48	-7	-25
Ev işleriyle meşgul	11.222	-36	-119	-250	-119
Eğitim/öğretim	4.706	143	-221	98	70
Emekli	5.056	166	419	-29	27
Çalışamaz halde	4.332	608	-63	268	-2
Diğer	2.473	918	61	375	-23

(*) Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde gibi nedenlerle iş aramayıp işbaşı yapmaya hazır olanlar.

Çalışmaya hazır 3.2 milyon kişi var

İşgücüne dahil olmayan kişi sayısı mart ayı itibarıyla 31.1 milyon kişi. Bu kişilerin 3.2 milyonu iş aramıyor ama çalışmaya hazır. Bu 3.2 milyon kişinin 1.1 milyonunu iş bulma umudunu yitirenler oluşturuyor, ki bu durumdakilerin sayısı son bir yılda 611

bin artmış.

İşgücüne dahil olmama nedenleri arasında yer alan çalışamaz halde ve diğer başlığında toplanan kişilerin sayısında son bir yılda kaydedilen 608 bin ve 918 bin kişilik artışlar da dikkat çekici.

Gerçek sayıyı hiç bilemeyeceğiz

Bu arada işsiz sayısının korona etkisiyle hangi düzeylere yükseldiğini hiçbir zaman tam olarak bilemeyeceğimizi bir kez daha belirtelim.

Bunun nedenlerini detaylı olarak 12 Mayıs'taki yazımızda sıralamıştık.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Kabine değişikliği heyecanı

11 Haziran 2020

Ben de şaşırdım. Ancak ne zaman ki Meclis'te iktidar kulisini dolaştım, kulağıma kabine söylentileri çalındı...

Bir gün önce MHP Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel'e yumruk atmasıyla başlayan kavga nedeniyle gergin bir Meclis'le karşılaşacağımı sanıyordum. Yanılmışım. Tam aksine, sanki bir gece önceki kavgada milletvekilleri tüm enerjilerini boşaltmış gibilerdi. Öyle olunca biraz kulislerde, biraz da Meclis bahçesinde oturup milletvekilleriyle sohbet ettim. AK Parti cephesinde çifte heyecan yaşanıyor. Meclis Başkanlığı seçimi ve kabine değişikliği söylentileri... Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın birkaç gün Ankara dışında olması, Bakanlar Kurulu'nun değişeceği yönündeki beklentileri artırmış. Erdoğan'ın Meclis Başkanlığı ve kabine değişikliğini eşzamanlı olarak yapacağını tahmin ediyorlar.

Kabine değişikliğine gelince, Cumhurbaşkanı yardımcılarının sayısının arttırılacağı ve değişimin sınırlı tutulacağı dışında bir bilgi yok. İsim isim hangi bakanların değişeceğini Erdoğan dışında kimse bilmiyor.

Ha bu arada, Erdoğan Ankara'ya döner, Meclis Başkanlığı seçimi yapılır ama kabineye dokunmazsa hayal kırıklığına uğrayan az olmaz. Ama sürpriz olmamalı.

YASSIADA MAHKEMELERİYLE İLGİLİ TEKLİFİN PÜF NOKTASI

27 Mayıs'ın 60. yıldönümü için Yassıada'ya giderken vapur yolculuğu sırasında Meclis Başkanı Mustafa Şentop, Yassıada kararlarının yok sayılması için bir formül olduğunu söylemişti. Erdoğan da bu konuda çalışılmasını istemişti. Ondan sonra Meclis Başkanı Şentop'la konuştuğumuzda, "Bazı formüller üzerinde duruyoruz ama bunu somut olarak söyleyemem çünkü değerlendirmeler devam ediyor" demişti. Şentop bir ipucu vermiş, Yassıada kararlarının yok sayılmasından ziyade mahkemenin yok sayılmasının düşünölebileceğini söylemişti.

Bu çalışma tamamlandı. İlk imzayı Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un attığı Yassıada mahkemesinin yok sayılması ve mağdur ailelerine tazminat hakkı doğuran kanun teklifi Meclis'e sunuldu. Teklifin altında AK Parti milletvekilleriyle birlikte MHP Grup Başkanvekili Levent Bülbul'ün de imzası var. Bu teklifin 'cumhur ittifakı'nın iradesini yansıttığını göstermesi açısından önemli. Ayrıca imzası bulunan her milletvekilini tek tek tebrik ediyorum.

Geçmişte de bu konuda çabalar olmuştu. 1969 yılında Demirel, siyasi yasakların kaldırılması için Anayasa değişikliği getirmiş, parlamentodan geçen teklif senatoda oylanamamıştı. O zaman Türkiye 27 Mayıs'tan çıkmış, 12 Mart'a doğru yol alıyordu. Darbeciler güçlüydü. Yeni bir darbeye tehdit etmişlerdi.

1987'de Özal, Menderes, Polatkan ve Zorlu'nun kabirlerinin İmralı'dan Topkapı'daki anıtmezaraya taşınması için bir yasa çıkarmış ancak bu mümkün olmamıştı. 12 Nisan 1990'da yasaya hukuken itibarlarının iadesi maddesi eklendi ve demokrasi şehitlerinin mezarları taşındı.

AK Parti'nin dün TBMM'ye sunduğu teklif ise farklı. Meclis Başkanı Mustafa Şentop, "Askeri darbe dönemlerinde yargılamalar yapılmış. Onların adaletli olup olmadığı elbette ki tartışılır. Ancak onlar yargılamaları var olan mahkemeler üzerinden yapmışlar. 27 Mayıs'ta var olan mahkemeleri kaldırıp, Yassıada'da şahıslara özel ve önceden belirledikleri kararları verecek mahkeme kurmuşlar. O nedenle bu mahkemelerin verdiği kararları iptal etmiyoruz, Yassıada mahkemesini kaldırıyoruz. Böylece onların verdiği kararlar yok hükmüne geçiyor" dedi.

Darbelerin izlerinin hukuk sistemimizden çıkarılması adına bu teklifin Meclis'ten oybirliği ile geçmesini bekliyorum.

MECLİS'TE AYASOFYA TARTIŞMASI

İYİ Parti Grup Başkanvekili Müsavat Dervişoğlu, Ayasofya'nın ibadethane olarak kullanılması amacıyla Meclis araştırma önergesi verdi. Ayasofya'nın ibadete açılmasını destekleyen ifadelerin yer aldığı araştırma önergesinde Dervişoğlu, "Gazi Meclisimizde kurulacak araştırma komisyonu vasıtası ile Ayasofya Camisi'nin Müslümanlar için ibadethane olarak kullanılması hususunda çalışmaların ivedilikle başlatılması gerekmektedir" diyor.

Önerge üzerine İYİ Parti'den Yavuz Ağırailoğlu, AK Parti'den Orhan Atalay söz alıp Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılması konusunda çok değerli konuşmalar yaptılar. CHP'li Faik Öztrak bile karşı çıkmadı.

Bunun üzerine AK Parti Grup Başkanvekili Mehmet Muş söz aldı, Danıştay'da devam eden dava sürecinin beklenmesini istediklerini söyleyerek önergeyi desteklemeyeceklerini söyledi.

Vay efendim, bunu yapan siz misiniz... Sosyal medyada "AK Parti Ayasofya'nın açılmasını reddetti" diye bir kampanya başlatıldı.

Tane tane anlatayım.

Müsavat Dervişoğlu'nun verdiği önerge olumludur. Ama nihayetinde bu işin araştırılması için verilmiş bir önerge. O önergenin kabul edilmesi Ayasofya'nın açılması anlamına gelmediği gibi, reddedilmesi de açılmayacağı anlamına gelmiyor.

Meclis'te o kadar çok araştırma önergeleri verildi, şimdiye kadar bir şey oldu mu?

Olmadı. Çözüm Danıştay'dan çıkacak kararda ve onun ardından

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın atacağı adımda. Benden duymuş olmayın ama çözüm hiç olmadığı kadar da yakında.

Fiili işsiz sayısı 7.7 milyona çıktı

Esfender KORKMAZ

11 Haziran 2020

Mart ayı işsizlik oranları açıklandı. Açıklanan işsiz sayısı ve işsizlik oranı geçen seneye göre düştü. Geçen yıl Mart ayında yüzde 14.1 olan işsizlik oranı bu sene yüzde 13.2 oldu.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı açıklanan işsiz sayısı kadar oldu

Dünya ve Türkiye'de işsizlik tarihinde görülmeyen bir gelişme oldu; TÜİK'in açıkladığı iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı 3 milyon 728 bin kişi, buna karşılık işsiz olarak kabul edenlerin sayısı olan 3 milyon 971 kişi, neredeyse aynı sayıda oldu. Oysaki geçen sene aynı ayda işsiz sayısı 4 milyon 544 ve iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı ise bunun yarısından biraz fazla 2 milyon 269 bin kişi idi.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanların tarifi gereği keyfi yorumlara açıktır. Bu nedenle TÜİK'in bu garipliği açıklaması gerekir. Bunun içindir ki ben her zaman iş aramayıp çalışmaya hazır olanları hem aktif nüfusa ekliyorum hem de fiili işsiz kabul ederek fiili işsizlik oranını hesaplıyorum;

2020 Mart ayında fiili işsizlik oranı yüzde 22,8 oldu. Geçen sene bu oran yüzde 19.7 idi.

MART AYI İŞSİZLİK VERİLERİ		
İŞSİZ	2019	2020
İŞSİZ (BİN)	4544	3971
İŞSİZLİK ORANI(YÜZDE)	14,1	13,2
TARIMDIŞI İŞSİZLİK(YÜZDE)	16,1	15,0
GENÇ NUFÜSTA İŞSİZLİK ORANI(YÜZDE)	25,2	24,6
NE EĞİTİMDE NE İŞTE GENÇLER(YÜZDE)	23,7	27,4
İŞGÜCÜ (BİN)	32 339	30 104
Fiili İşsizlik		
İŞ ARAMAYIP ÇALIŞMAYA HAZIR OLAN NUFÜS (BİN)	2269	3728
Fiili İşsiz Sayısı (BİN)	6813	7699
Fiili İşgücü (BİN)	34 608	33 832
Fiili İşsizlik Oranı(YÜZDE)	19,7	22,8
KAYIT DIŞI İSTİHDAM	33,9	29,1
İSTİHDAM (BİN)	27 795	26 133
İSTİHDAM ORANI	45,4	42,0

2. İstihdam oranında agresif düşüş var

İstihdam oranında dikkat çeken bir düşme var. Geçen sene Mart ayında 27 milyon 795 bin olan istihdam edilenler (yüzde 45.4) bu sene Mart ayında 26 milyon 133 bine (yüzde 42) geriledi. Nüfusumuz her yıl bir milyondan fazla artıyor fakat istihdam edilenlerin sayısı düşüyor.

OECD ve Avrupa istihdam oranı ortalamaları yüzde 60 ile yüzde 70 dolayındadır. Türkiye de istihdam oranının düşük olması insan gücünün eksik kullanılması demektir ve bu oranın düşük olması yoksulluk kısır döngüsü yaratmıştır.

3. Çözüm konuşmayan bir toplum olduk

İşsizlik sorunu, üretimi, büyümeyi gelir dağılımını, toplumsal huzuru ve refahı olumsuz etkiliyor. Siyasi iktidar yapar veya yapmaz, özellikle köşe yazarların çözüm önermesi tarihi bir sorumluluktur. Ben her seferinde öneriyorum. Bu defa geçen ay önerdiklerimi tekrar edeceğim.

***Popülizmi kaldırmalıyız.** Mevcut politikalar işsizlik üretiyor. Çünkü birçok insana evinde otururken bütçeden para vererseniz, bu parayı alanlar çalışmak istemez. İş yaratmak istemez. İktidarı da iş yarat diye zorlamaz. Doğrusu, zaruri olan sosyal harcamalar dışındaki yardımlarla devletin fabrika kurması ve iş yaratmasıdır.

***Üretimde kullandığımız ithal girdi payını ortalama yüzde 10 seviyesine indirmemiz gerekir.** Bunun için ithal ettiğimiz hammadde ve ara mallarını içeride üretmemiz gerekir. Elbetteki her durumda içeride yatırım ortamı ve güven ortamı sağlamak şarttır. Aslında tüm tasarrufların ve yatırımların artması için, hukuki ve demokratik altyapı kurulmalıdır. Ayrıca, ithal girdi sektöründe bir geçiş dönemi içinde, ithal ikamesi uygulanmalı ve aramalı ve hammadde yatırımlarına daha yüksek teşvik verilmelidir.

***İstihdam yaratacak yatırımları ve özellikle emek yoğun yatırımları artırmak için istihdam yükünü düşürmeliyiz.** Türkiye'de istihdam üzerindeki vergi ve prim yükü, yüzde 37'den başlamaktadır. Yüksek istihdam yükü içeride kayıt dışı istihdama neden oluyor. Bu sorun da haksız rekabet yaratıyor. Ayrıca, Türkiye'nin dış rekabet gücünü düşürüyor. İstihdam yükünün daha düşük olduğu ülkelere karşı da, Türkiye'nin üretim maliyeti daha yüksek olmakta ve rekabet şansını azaltmaktadır. Yapılması gereken, istihdam yükünü yüzde 25'e indirmektir. Bu durumda kayıt dışı istihdam da azalacaktır.

*** Suriye sorununun maliyetlerinden kurtulmamız gerekiyor.** Türkiye'de 5 milyon Suriyeli varken hiçbir politika dikiş tutmaz. Suriyeliler handikapını aşmak zorundayız.

İbrahim Kahveci

Kağıt üstünde 'Cennet'!

Dün Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Mart ayı işsizlik verilerini açıkladı.

Bir önceki yıl Mart ayında %14,1 olan işsizlik oranı bu yıl %13,2'ye geriledi. İşsiz sayısı da 4 milyon 544 bin kişiden 3 milyon 971 bin kişiye düştü.

Gayet güzel veriler.

Bildiğiniz gibi sn Cumhurbaşkanı Erdoğan önce TÜİK başkanını görevden aldı, ardından ise 10 bölge müdürünü.

Kağıt üzerinde durum düzeltme işini gayet iyi becerdiğimizi söylemek isterim. Hesap yöntemi değişiklikleri her nedense hep daha iyi göstermeye başlıyor.

Mesela 2006 yılı GSYH'sı 400 milyar dolardan bir hesap değişimi ile 526,4 milyar dolara yükselivermişti. Dikkat ederseniz aynı yılın gelirini sadece hesap değişimi ile 126,4 milyar dolar artırmıştık.

Yetmedi tabii...

2006 yılında hesap değişimi ile 126,4 milyar dolar olan GSYH'yı bir kez daha kağıt üzerinde değiştirdik. Bu sefer 2015 yılı geliri 719,6 milyar dolardan 861,9 milyar dolara artırıldı. 2015 yılında bir kez daha GSYH'ya kağıt üzerinde 142,3 milyar dolar ekledik.

AK Parti döneminde iki GSYH revizyonu ile ülke gelirimiz kağıt üzerinde 268 milyar 640 milyon dolar artırılmış oldu.

Bu ne anlama geliyor?

Aslında gelirimiz veya refahımız aynı. Sadece bunun parasal değerini yeniden hesapladık. Vatandaşa hesap revizyonu sonucu "Aaaa gelirimiz aslında daha yüksekmış" diyerek kimse para vermedi. Tersine kağıt üzerinde hesap değişimi ile artan gelire bakıp, bir güzel yeni vergiler getirildi.

Gelir sanaldı ama vergileri gerçek oldu.

İşsizlik (İşgücü) verilerinin de hesaplama yöntemini değiştirdik. Mesela 3 ay iş arama süresini 1 aya indirdik.

Bakın ne oldu?

2013 yılında eski seriye göre 2 milyon 747 bin olan işsiz sayısı ve %9,7 olan işsizlik oranı, yeni seride bir güzel aşağı indi.

Aynı yıl, yani 2013 yılı işsiz sayısı yeni seride 2 milyon 445 bine düşerken, işsizlik oranı da %9,0'e inmiş oldu.

Bir kağıt bir kalem ile her şey meğerse ne kadar güzel olabiliyormuş.

Gelelim son işsizlik verisine...

15+ yaş üstü çalışabilir nüfus Mart 2019'a göre son 1 yılda 1 milyon 039 bin kişi artıyor. Normal olarak bu nüfusun yaklaşık yüzde 53'ü çalışmak isterdi. Yani işgücü piyasasına geliyordu. Kalanlar ise ev hanımı, öğrenci gibi çalışmak istemeyenlerden oluşurdu.

Gerçi ülkemizde işgücüne katılma oranı dediğimiz bu oran oldukça düşüktür. Gelişmiş ülkelerde çalışma çağında olan nüfus çok daha yüksek oranda işgücüne katılmaktadır.

Çalışabilir nüfus 1 milyon 039 bin kişi artıyor ama işgücü nüfusu ilginç şekilde 2 milyon 235 bin kişi azalıyor. Oysa 1 milyon 039 bin kişinin yaklaşık 550 bini işgücüne katılarak işgücü sayısını artırması gerekirdi.

Geçen yıl 32 milyon 339 bin olan işgücü sayısına +550 bin yeni nüfusu eklememiz ve sayının 32 milyon 889 bine çıkması beklenirdi. Ama işgücü meğerse 30 milyon 104 bin kişiye düşmüş.

Eğer eskisi gibi işgücüne katılım devam etseydi işsizlik oranı ne olacaktı? İşte asıl soru burası...

İşgücü 32 milyon 889 bine çıkacak, çalışan sayısı da 1 milyon 662 bin düştüğü için işsiz sayısı tam 6 milyon 756 bin olacaktı. Ama TÜİK verileri işgücüne katılımı düşürdüğü için işsiz sayısı 3 milyon 971 bin ve işsizlik oranını da %13,2 açıkladı.

Oysa insanlar umutlarını kaybetmese ve evlerine kapanmasa, ülkemizde gerçek işsizlik rakamının tam %20,5 olarak karşımıza çıkacağını bilmeliyiz.

İşsiz sayısını ve işsizlik oranını düşük gösterince insanlar iş mi buldu?

Hayır; tam tersine işsizlikten daha kötü bir durumda evlerine kapandılar. İş bulma ümitlerini bile kaybettiler.

Sizce hangisi daha kötü?

İŞSİZLİK NOTLARI

(Mart 2019-Mart 2020)

-Toplam çalışan sayısı 1 milyon 662 bin (%5,98) azalırken bu sayı kadınlarda 804 bin ile yarısı olurken kadın çalışanlara oranı %9,01 ile erkeklerden daha yüksek oldu. Oransal olarak kadınlar krizde daha fazla iş kaybettiler.

-Lise ve lise altı eğitilmişlerde 2 milyon 061 bin kişi işini kaybederken, üniversite mezunlarında 399 bin kişi iş buldu.

Not: Az eğitim, çok işsizlik ve yüksek siyasi bağlılık ne ifade ediyordu?

11 Haziran 2020, Perşembe **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Kılıçdaroğlu Berberoğlu'nun tahliyesi formülünü Ahmet Altan için de önerebilirdi

Koronavirüs salgını dolayısıyla 90 gün ertelenen CHP TBMM grup toplantısı nihayet yapılmış. Ancak Genel Başkan Kılıçdaroğlu'nun konuşmasından anlıyoruz ki, bu 90 günde CHP'nin beyin takımında hiçbir değişiklik olmamış. Bilinen klişeleri tekrar ederken, muhalif olmanın felsefesine ilişkin vurgulamaları seslendirememiş.

Açık destek

Örneğin ben çok açık biçimde ve yıllardır [Cumhurbaşkanı Erdoğan](#)'ı destekliyorum. Daha önce de son nefesini verene kadar [Turgut Özal](#)'ı desteklemiştim. Çünkü bu isimlerin ülkenin ve halkın yararına işler yaptıklarına inanıyorum. Ancak verdiğim desteğe karşı benim de eleştirdiğim icraatları vardır bu isimlerin. Bir gazeteci olarak muhalefetin bu konulara ilişkin eleştirilerini duyunca, demokrasinin varlığından ötürü nefes alırım ve mutlu olurum.

Tutuklu gazeteciler

Örneğin tutuklu gazeteciler ve düşünce suçlularının varlığı beni çok mutsuz ediyor. Ülkemin bu nedenle yurt dışında ağır eleştirilere konu olduğunu da görüyorum. Mesela CHP Milletvekili Enis Berberoğlu'nun milletvekilliği düşürülüp tutuklanınca çok üzülmüştüm. Bereket aynı gün salgın gerekçe edilerek Berberoğlu tahliye edildi.

Bir formül

Kılıçdaroğlu "**Aynı formül neden Ahmet Altan veya Osman Kavala için de kullanılmıyor**" diye sorabilirdi grup toplantısında... "**Sosyete damat**" benzeri saçma sapan tekerlemelerle vaktini ziyan edeceğine, özgürlüklerin önemini

vurgulayabilirdi. Ve mesela **"65 yaşını geçenlerin akşam 20.00'de zorla evlerine dönmelerinin gerekçesi nedir"** diye sorabilirdi. Hatta espri yapıp **"Ben 72 yaşındayım ve akşam eve dönmesem de kimseye zararım olmuyor"** diyebilirdi.

Bana göre CHP söylediğim nedenlerle içinde bulunduğu kısır döngüden çıkamıyor. Yerel seçimlerde elde ettiği başarıyı da ziyan ediyor.